

Zedendelinquenten (798)

(behandeling als psychotherapeutische onderneming)

Docent: de heer drs. Bernard ten Hag

Bernard ten Hag is psychotherapeut en supervisor VGct. Hij is jarenlang werkzaam in de forensische psychiatrie en is gespecialiseerd in het behandelen van zedendelinquenten.

Uit klinische ervaring, theorievorming en onderzoek komen twee routes naar voren die een verklaring bieden voor seksueel grensoverschrijdend gedrag: de route van intimiteitstekorten en de route van problemen met zelfregulatie. Deze routes zijn te vinden bij alle cliënten met seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De gehechtheidstheorie onderbouwt het idee dat een deel van de zedendelinquenten hun relationele problemen compenseren met seksueel misbruik ter bevrediging van hun intimiteitsbehoefte. De zelfregulatietheorie stelt dat zedendelinquenten op basis van hun ongunstige kindertijd- en jeugdervaringen tekort schieten in hun zelfregulatie waardoor zij voor hun problemen in het dagelijks leven verkeerde oplossingen zoeken in seksuele activiteiten, maar in meer of mindere mate ook andere activiteiten als middelenmisbruik, crimineel gedrag, overmatig eten enzovoort, om hun verstoord gevoel van evenwicht te herstellen.

In deze cursus staan beide etiologische routes centraal. Binnen het kader van het Risk-Need-Responsivity model, worden de dynamische risicofactoren (de needs), vallend onder deze twee routes, kritisch onderzocht en worden handvatten geboden voor diagnostiek en behandeling. De volgende onderdelen komen daarbij aan bod: delictanalyse, cognitieve factoren die aan delictpleging bijdragen, sociale en relationele vaardigheden, emotie-en algemene zelfregulatie, seksualiteit.

De nadruk in deze cursus ligt vooral op therapeutvaardigheden binnen het kader van goed psychologisch handelen. In contrast met de huidige praktijk, waar vermindering van risico op recidive het hoofddoel is, staan in deze cursus de problemen van cliënten centraal. De behandeling gaat niet alleen over risico maar over het ontwikkelen en bevorderen van gezond sociaal en seksueel functioneren en het verbeteren van iemands zelfregulatie. Daarbij wordt niet uitgegaan van een algemeen aanbod van vaardigheidstraining geldend voor alle zedendelinquenten maar van een individueel opgesteld programma gebaseerd op holistische theorie en functieanalyse. Er wordt rekening gehouden met het feit dat over het algemeen cliënten aan het begin van de behandeling niet gereed genoeg zijn om deel te nemen en in veel gevallen gebukt gaan onder schaamte- en schuldgevoelens. Aandacht wordt daarom besteed aan hoe cliënten te valideren, het zelfinzicht te vergroten en te motiveren tot gedragsverandering.

doelgroep

GZ-psychologen, psychotherapeuten, klinisch psychologen, masterpsychologen en sociotherapeuten, die met zedendelinquenten werken

doelstelling

Na afloop van de cursus beschikken de deelnemers over verkennende vaardigheden: valideren en mentaliseren, waardoor cliënten hun problematisch gedrag kunnen leren begrijpen en van een betekenis kunnen voorzien, over structurerende vaardigheden, zodat zij casusconceptualisaties kunnen maken op het gebied van hechting en zelfregulatie, én over vaardigheden gericht op veranderen.

inhoud programma

1. Introductie

Inleiding in RNR-model

Inleiding in hechtingstheorie en zelfregulatietheorie

2. Intimiteit

Diagnostiek hechtingspatronen

Behandeling van relationele en sociale problemen

3. Zelfregulatie

Diagnostiek van copingstijlen

Behandeling van cognitieve en emotionele disregulatie

Op microniveau: een grotere zelfeffectiviteit en betere zelfsturing

Op mesoniveau: een betere emotieregulatie en probleemoplossing

Op macroniveau: een betere balans in het leven

4. Seksualiteit

Diagnostiek: opstellen van een seksueel script

Behandeling:

* functie van seksueel probleemgedrag en daaruit volgende veranderstrategieën: link met intimiteit

* analyse van seksueel gepreoccupeerd gedrag: link met zelfregulatie

5. Delictondersteunende attitudes en overtuigingen

Diagnostiek: Leren inschatten wat je van iemands delict nodig hebt voor de behandeling; leren inschatten van relevante en niet-relevante delictcognities.

Behandelen: aanpakken/behandelen van problematische cognities en uitdagen van problematische cognities

De volgende behandelvaardigheden komen aan bod binnen de zes onderdelen:

Verkennde vaardigheden: valideren en mentaliseren waardoor cliënten hun problematisch gedrag kunnen leren begrijpen en van een betekenis kunnen voorzien

Structurerende vaardigheden: casusconceptualisaties maken op het gebied van hechting en zelfregulatie

Vaardigheden gericht op veranderen

Duur en opzet van de cursus:

Dit is een tweedaagse cursus met literatuuropgaven en een toets.